

Het is zomer (soms te merken aan de weers-omstandigheden...), de vogels doen het wat rustiger aan en we hoeven gelukkig niet meer zo vroeg op om tellingen te doen of om gewoon het ochtendconcert mee te maken. Voor mijzelf is deze periode zeker zo interessant vanwege de aanwezigheid van vlinders en libellen. Maar deze nieuwsbrief is van de vogelwerkgroep, dus we houden het hier maar even bij de vogels.

We kunnen terugkijken naar een aantal geslaagde en mooie excursies in het afgelopen voorjaar. Met name de paar dagen op Texel waren weer erg mooi, verderop in deze nieuwsbrief een overzicht (vooral foto's) daarvan.

We hebben de laatste tijd geen verslagen meer bijgehouden van de verschillende excursies en ik zal ze daarom alleen kort noemen. Wel zijn er veel foto's gemaakt! Degenen die meedoen in onze appgroep zullen daar al het nodige van gezien hebben.

In deze nieuwsbrief een kleine selectie daarvan.

En belangrijk nieuws: Gré gaat per 1 januari 2027 stoppen bij ons coördinatorenroepje. We zijn daarom op zoek naar een vervanger. Lijkt het je leuk om met ons mee te denken over de excursies en wat te helpen met de organisatie daarvan, laat het dan even weten!

Gré, hier alvast bedankt voor je inzet, maar we komen er tegen het einde van het jaar zeker op terug!

Verder: veel dank aan degenen die input hebben geleverd voor deze nieuwsbrief!

Bob

Geplande excursies

Hieronder het overzicht van ons programma voor de komende periode.

Datum	Omschrijving
5 september	Lauwersmeer/Moddergat (opgave: mspek@ziggo.nl)
2 – 7 oktober	Meerdaagse Zeeland (opgave: nbhogeveen@gmail.com)
29 november	Vogelexcursie Hunzedal voor alle IVN-leden. (opgave: hgrooters@gmail.com)
20 januari 2027	Werkgroepavond met foto-presentaties (opgave: nbhogeveen@gmail.com)

Tusschenwater

De BMP-tellingen van Tusschenwater zitten er ook weer op. Het is inmiddels het 7^e jaar dat de tellingen zijn gedaan. De uitwerking van de gegevens van dit jaar moet nog plaatsvinden, een verslag daarvan zal tzt gemaakt worden en geplaatst op de pagina van de vogelwerkgroep. Sinds vorig jaar, na het gereedkomen van de herinrichting, is voor Noordma ook de BMP uitgevoerd. Omdat dit gebied nog 'nieuw' is, is er nog ontwikkeling in de vogelstand. De komende jaren zal dat stabiliseren en kunnen we aan de resultaten van de BMP zien wat het gebied te bieden heeft.

Een paar bijzonderheden van afgelopen telperiode:

De **stelkluten** hebben Tusschenwater-west grotendeels verlaten en gedurende het seizoen links laten liggen, hoogstwaarschijnlijk door te hoge waterstand in de geschikte periode. Het aantal territoria komt uit op 1, maar een daadwerkelijk geteld nest was er niet. Noordma bood de stelkluten wel geschikte mogelijkheden en ze hebben zich daar gevestigd met 6 territoria. De nesten lagen dicht bij elkaar op het minst begroeide eilandje. Van 3 (mogelijk 4) nesten zijn jongen uitgevlogen, 2 nesten zijn mislukt omdat deze onder water kwamen te staan. De eerste stelkluitjongen vlogen uit op 28 Mei.

De **grote karekiet** was, net als vorig jaar, weer aanwezig in Tusschenwater-midden. Deze keer langdurig en daarmee is 1 territorium vastgesteld. Door de langdurig aanhoudende zang tot eind juni lijkt het er op dat het ging om een ongepaard mannetje, er zijn geen aanwijzingen gevonden van een daadwerkelijk broedgeval.

In het wat saaie oostelijk deel, waar het waterpeil vrijwel constant is en waar vrijwel geen slikjes zijn, is toch ook wel het een en ander te zien. De dichtgegroeide eilanden bieden vrijwel geen mogelijkheden voor steltlopers maar een klein aantal kluten hield wel vol en er zijn daarvan 3 territoria vastgesteld. Verder alleen nog wat tureluurs en een enkel paar scholeksters.

Er is wel aardig wat riet en de rietvogeltjes doen het er wel goed waarbij dit jaar voor het eerst de snor en de sprinkhaanzanger zijn aangetroffen. Het paar bruine kiekendieven dat al enige jaren in het rietgebied huist was er weer. De vogels waren de hele periode nadrukkelijk aanwezig en goed te zien.

Elke Schoppers heeft voor Tusschenwater-midden een nadere toelichting gegeven:

In totaal zijn er 32 soorten broedvogels vastgesteld, voornamelijk watervogels. Vogels van bos en struweel ontbreken vrijwel allemaal vanwege het ontbreken van dit habitat.

Pimpel- en koolmezen zijn bijvoorbeeld al van 2021 afwezig. Enkel in een klein rijtje populieren zitten soorten als putter, vink en geelgors.

Opvallend is dat populaties van soorten als rietzanger, blauwborst, grasmus, bosrietzanger en grauwe gans, na jaren toename, nu toch echt lijken te stabiliseren.

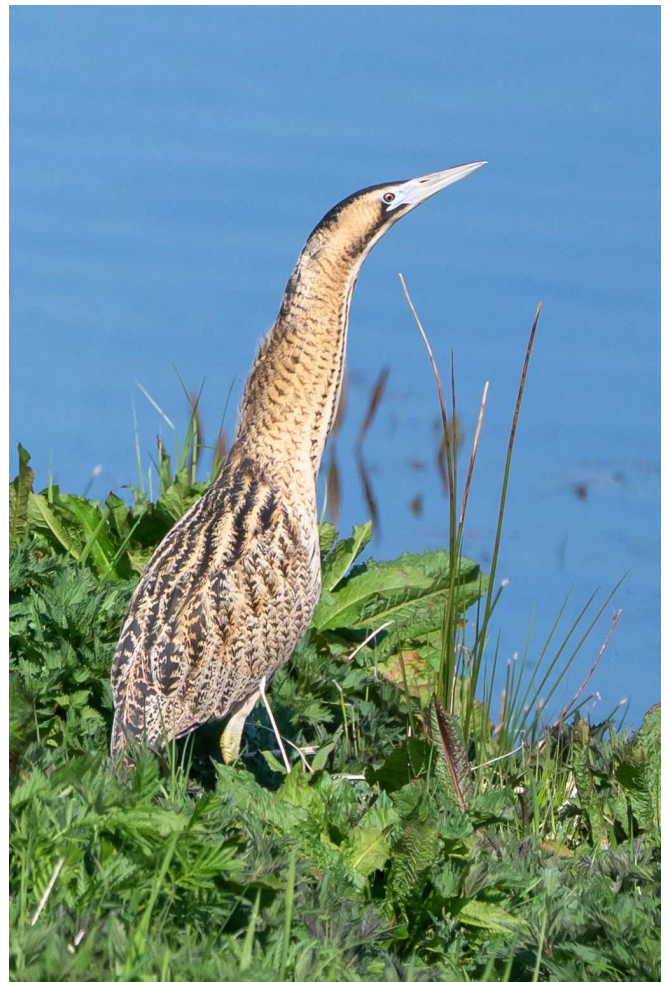
Een ander opvallend gegeven is dat de aantallen krakeenden sinds 2024 sterk afneemt. Na de inrichting nam deze soort sterk toe tot een piek van 42 territoria in 2024. Sindsdien nemen de aantallen flink af met in totaal 13 in 2026. De wilde eend neemt daarentegen nog steeds toe maar doet dit zeer geleidelijk vanaf de inrichting (9, 14, 19, 20 en 26). Het jaar 2026 is daarmee het eerste jaar na de inrichting dat het aantal wilde eenden hoger ligt dan krakeend. Een verrassing is dat er dit jaar wederom een grote karekiet zingend aanwezig is in Tusschenwater - midden.

Diverse excursies

Het afgelopen half jaar zijn er weer maandelijks excursies geweest die allemaal op hun eigen manier weer leuk, interessant en geslaagd waren. Er is gewandeld in het Kniphorstbos, op het Groote Zand en door Noordma en Tusschenwater, er is gefietst over het Hijkerveld en er is gevaren op het Zuidlaardermeer. Ook het Dollardgebied is bezocht, een auto-met-korte-wandelingen excursie. In het jaarverslag dat begin volgend jaar weer gemaakt zal worden zullen de excursies allemaal weer genoemd worden.

Tijdens de (meeste) excursies zijn ook weer veel foto's gemaakt. Zoals gezegd worden deze foto's vaak gedeeld via de appgroep.

Hier nog een paar hoogtepunten (ter opvulling van de pagina... ☺)

Roerdomp (Diependal) – foto: Anita

Boerenzwaluw met nestmateriaal (Kiekkaaste) – foto: Bob

Roerdomp (Diependal) – foto: Bob

Texel

Voor ons meerdaagse bezoekje aan Texel hebben we dit jaar voor de verandering gekozen voor het voorjaar ipv het gebruikelijke najaar. Geen spannende zee-/trekvoegels langs de kust maar wel veel broedvogels zoals de kolonies met sterns.

Het was zeker een geslaagde excursie met 11 deelnemers, wat verspreid over de periode. Het weer was wat wisselend met vooral veel wind, maar we hebben een paar mooie fietstochten kunnen maken en kunnen genieten van veel vogels!

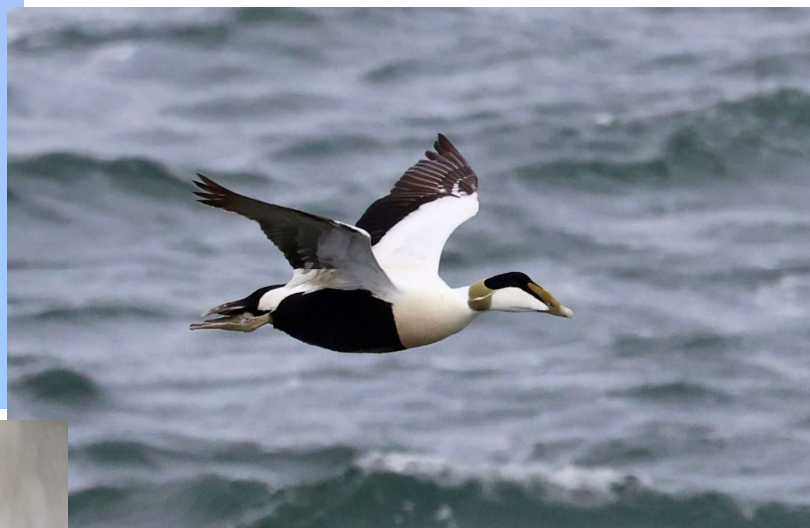
Hoogtepunt vormden de grote kolonie grote sterns in het Wagejot en de hier en daar aanwezige dwergsterns.

Een paar foto's:

Grote stern – foto: Bob

Eider – foto: Thijs

Koekoek – foto: Thijs

Kluut – foto: Bob

Dwergstern – foto: Bob

Het 'grauwe klauwieren veldje' bij de Gasterse Duinen

Een bijdrage van JanSiem

Enige tijd geleden liepen Joke en ik op een mooie warme zomeravond door een bekend, maar uniek stukje natuur in het beekdallandschap van de Drentse Aa. Het betreft een driehoekig weilandje, pleksgewijs begroeid met struiken, voornamelijk meidoorn (zie kaartje). Onder de vogelaars is het weilandje wel bekend als het grauwe klauwieren veldje. 's Winters maken de grauwe klauwieren vaak plaats voor hun grotere familielid de klapekster. Eens is hier ook een roodkopklauwier waargenomen, een zeldzame dwaalgast uit het zuiden. Er grazen paarden en soms Schotse hooglanders, in beperkte aantallen om het kwetsbare evenwicht van de afwisseling van struikgewas en open veld niet te verstoren. Het aardige is ook dat het weilandje wordt omgeven door drie verschillende biotopen, allemaal dicht bij elkaar: aan de westkant ligt het heideveld van de Gasterse Duinen, aan de noord- en oostzijde het beekdal van het Anlooërdiepje (met zijbeek die uitmondt in het verbrede beekdal bij De Burgvallen) en in het zuiden de Nieuwlanden, een open grootschalige grassteppe, met soms wat roggevelden. Een geweldige landschappelijke biodiversiteit op een stukje kleiner dan een vierkante kilometer.

Het is dan ook niet toevallig dat in dit kleine gebied met verschillende biotopen veel vogelsoorten voorkomen. Dat merken we regelmatig bij onze wandelingen hier, maar in het bijzonder op genoemde zomeravond.

Op onze rondgaande wandeling ontdekten we op twee plaatsen een mannetjes grauwe klauwier (zie rode sterren op kaartje).

Grauwe klauwier – foto: Bob

Daartussenin, in de meidoornbosjes zong een spotvogel, niet eerder hier gehoord. Mogelijk dit jaar broedend. Het geluid van de spotvogel, vooral bekend als boerderijvogel in het westen van het land, is heel kenmerkend. Het lijkt wel enigszins op dat van de bosrietzanger, maar minder gevarieerd met scheldende lange uithalen. Dichtbij huis kunnen we de spotvogel vaak zomers horen in de rand van het gemeentebos langs de Osbroeken.

Spotvogel – foto: Claudia

Dan was er als vaste bewoner de geelgors te horen. Deze voelt zich prima thuis in het overgangsgebied naar de Gasterse Duinen. Ook een roodborsttapuit liet zich zien en horen met het bekende 'tjsek-geluid'. In het gebied en daarom heen zongen meerdere tuinfluiters. Met name bij en in de Burgvallen zitten vele paartjes van deze zanger. Mede vanwege de stilte van de avond konden we op de rand van het gebied het zachte, melodieuze gezang van de boomleeuwerik horen. Deze vogel is een vaste broedvogel van de Gasterse Duinen, maar op drukke winderige dagen vervaagt zijn liedje vaak.

In de hoge eikenbomen van de oude houtwal aan de oostzijde van de Burgvallen horen we de laatste jaren vaak een wielewaal. Ook dit keer was de vogel present, maar z'n geluid kwam uit het westen, nabij de bosgordel van het Achterste Veen. Overigens lijkt het aantal wielewalen dit jaar toegenomen. Op meerdere plaatsen hebben we de vogel gehoord.

Wielewaal – foto: Bob

Als bijzondere afsluiter van deze avond vloog een wespendief laag over het terrein. Door zijn duivenkop en lange staart verschilt hij duidelijk van de gewone buizerd. Jammer dat ik geen goed fototoestel bij de hand had. Het was een mooie vogelavond!

Wespendief – foto: Claudia

Kerkuilen ringen

Een bijdrage van Anita

Op 16 juni heeft de uilenwerkgroep deze vijf jonge kerkuilen geringd. Zodra ze allemaal beneden zijn, worden ze gewogen, gemeten en krijgen ze een ring. Eenmaal op hun rug, blijven ze rustig liggen. Mooi moment om even een foto te maken. Kerkuilen beginnen gelijk met broeden zodra het eerste ei gelegd is. Er zit dus een poosje tussen het ene en het volgende jong. Vandaar het verschil in grootte!

De fotogroep

De activiteiten van het fotogroepje kabbelen ook voort. Het aantal gezamenlijke foto-uitjes neemt wat af, maar in de appgroep van de fotogroep worden nog regelmatig foto's gedeeld van individuele uitjes of kleinschalige gezamenlijke uitjes van 2 of 3 leden. Hierbij zijn vaak ook foto's die niet over vogels gaan en dat is ook het interessante van de activiteiten van de groep, het gaat meer over natuurfotografie in het algemeen dan over specifieke vogelfotografie.

Anita heeft als bijdrage voor deze nieuwsbrief een paar foto's ingestuurd die gemaakt zijn in de hut van Diependal bij een gezamenlijk uitje van Anita, Claudia en Miranda:

En wat voorbeeldjes van andere onderwerpen:

Muis op voederplaats bij fotohut – foto: Anita

Kempse heidelibbel, Woldlakebos – foto: Bob

Koraaljuffers, Taarlose Veentje – foto: Bob